

Vlaams
Parlement

vergadering **C109 – ECO14**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Economisch
Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid,
Werk en Sociale Economie

van 20 januari 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Johan Deckmyn tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over armoede bij zelfstandigen - 771 (2010-2011)	3
Vraag om uitleg van mevrouw Güler Turan tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de reconversie van Opel Antwerpen - 842 (2010-2011)	7
Vraag om uitleg van mevrouw Güler Turan tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de werkbaarheidsgraad voor zelfstandige ondernemers - 844 (2010-2011)	9

■

Voorzitter: mevrouw Patricia Ceysens

Vraag om uitleg van de heer Johan Deckmyn tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over armoede bij zelfstandigen - 771 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

De heer Johan Deckmyn: Voorzitter, minister-president, uit een onderzoek van professor Lambrecht blijkt dat in dit land één op de zeven zelfstandigen in armoede leeft. Dat is een algemeen bekend gegeven. Hij vergeleek de netto-inkomens van zelfstandigen in hoofdberoep tussen 1998 en 2006. Daarbij bleek dat tijdens die periode één op de zeven zelfstandigen minstens zes van de zeven jaar onder de armoedegrens leefde.

Volgens professor Lambrecht kan je hierdoor spreken van structurele armoede. Vooral beginnende zelfstandigen, die niet langer dan vijf jaar actief zijn in zelfstandige hoofdactiviteit, bevinden zich beduidend vaker onder de armoedegrens dan hun ervaren collega's.

Uit de gegevens blijkt tevens dat de kans om in armoede te verzeilen voor zelfstandigen vier keer hoger ligt dan voor werknemers, en ook dat de inkomens van zelfstandigen zeer ongelijk verdeeld zijn.

De inkomens die professor Lambrecht analyseerde voor zijn onderzoek, dateren van voor de economische crisis. Men kan er dus zeker van uitgaan dat de cijfers na 2006 nog dramatischer zijn, en dat vandaag nog heel wat meer zelfstandigen in armoede leven. We hebben geen recente cijfers, maar als we die ene studie bekijken, dan kunnen we het ergste vermoeden.

Er worden verschillende oorzaken gegeven voor de hoge armoedecijfers, zoals de hevige concurrentie, de belastingdruk, aanslepende openbare werken en onvoldoende begeleiding. Jammer genoeg is er voor zelfstandigen nog steeds geen volwaardig sociaal vangnet. Als er een faillissement plaatsvindt, is er nagenoeg niets voor de zelfstandige om op terug te vallen. Ik verwijs naar initiatieven die wij de vorige legislatuur naar voren hebben geschoven in verband met eventuele steunfondsen voor zelfstandigen en dies meer. Daarom wil ik dit punt opnieuw op de agenda zetten.

Minister-president, hoe reageert u op deze nieuwe studie? Welke maatregelen hebt u reeds genomen om gefailleerde zelfstandigen of zelfstandigen in moeilijkheden bij te staan? Ik weet alleszins dat sommige van de maatregelen uiteraard al geformuleerd zijn in uw beleidsnota en beleidsbrief. Behoort een Vlaamse faillissementsverzekering of een Vlaams steunfonds voor gefailleerde zelfstandigen tot de mogelijkheden om zelfstandigen in moeilijkheden financieel bij te staan? Hebt u met uw federale collega reeds overleg gepleegd over de problematiek? Ik neem aan van wel. Wat kwam daaromtrent reeds uit de bus?

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Voorzitter, minister-president, u weet dat dit thema mij na aan het hart ligt. Er leven inderdaad veel zelfstandigen in armoede, en meestal is dat verdoken armoede. In de maatschappij bestaat het verkeerde beeld dat iemand die zelfstandig is, rijk is. Dat is absoluut niet waar. Daarom is het moeilijk voor iemand die in armoede leeft, om daarmee naar buiten te komen. Het wordt nog altijd beschouwd als een persoonlijke mislukking.

Tussenstap is een zeer goed initiatief dat werd opgestart. Het benadert niet alleen de zakelijke kant van het probleem, maar heeft ook genoeg aandacht voor het menselijke aspect. In uw beleidsbrief en die van minister Muylers wordt er ook aandacht aan besteed. Minister Muylers gaat via de gefailleerde werkzoekenden in drie fasen een oriënterend traject aanbieden: toeleiding en communicatie, oriëntering en begeleiding en toeleiding naar een vervolgtraject. Ook u verwijst naar de gefailleerden. U hebt een werkingssubsidie ingeschreven in het budget voor Tussenstap.

Het zijn goede initiatieven. Het is de eerste keer dat er in beleidsnota's en -brieven zo gedetailleerd naar wordt verwezen. Ik ben me er ook van bewust dat het altijd nog beter en meer kan.

Minister-president, ik sluit me grotendeels aan bij de vragen van de heer Deckmyn. Ik ben benieuwd of u eventueel bijkomende initiatieven overweegt.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Minister-president, uw regering heeft een coördinerend minister van Armoede. Zij probeert haar collega's aan te zetten om in alle beleidsbrieven voldoende aandacht te besteden aan armoede. U bent een van de gelukkigen die zich daar heel braafjes aan heeft gehouden.

Ik ben vooral heel benieuwd naar de actiefiches. Die zijn nog niet volledig vrijgegeven, maar ze moesten eind december binnen zijn voor elk beleidsdomein. Samen met de actiefiches van uw collega's, ben ik heel benieuwd naar uw actiefiches wat armoede betreft.

U weet dat ik net zoals mevrouw Fournier op deze problematiek blijf terugkomen. Vorige week tijdens de plenaire vergadering, toen een aantal collega's terecht meer aandacht vroegen voor de kmo's, hebben we er uw aandacht op gevestigd om ook aan de mensen te denken.

U hebt inderdaad al initiatieven genomen met de vzw Tussenstap. Ik vraag me echter af of dat voldoende is. Ik zou van u willen horen hoeveel budget er naar Tussenstap gaat en hoeveel mensen er worden bereikt. Ik sluit aan bij wat we vorige week hebben besproken, namelijk dat er meer kmo's in moeilijkheden zijn op dit ogenblik, en daar moeten we uit afleiden dat er ook meer mensen in moeilijkheden zijn. Er is de studie van de professor die ik, in alle eerlijkheid, zelf niet heb gezien. De problematiek is dus gekend. Ik vraag me af of een subsidiëring van Tussenstap via UNIZO voldoende is, gelet op het feit dat niet alle zelfstandigen aangesloten zijn bij UNIZO.

Mevrouw Patricia Ceysens: Minister-president, tijdens de begrotingsbesprekingen heb ik u gezegd dat er enige schroom moest zijn ten aanzien van het initiatief van Efreem. Dat is niet altijd correct verlopen. U hebt gezegd dat u bereid was om ten aanzien van die mensen enige schroom te betuigen. Ik weet niet of dat ondertussen al is gebeurd.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, het is positief dat deze studie werd uitgevoerd. Elke studie, dus ook deze, stelt ons immers in staat om de omvang van de problematiek juist in te schatten op basis van cijfermateriaal, dat best zo recent mogelijk is.

Uit de studie komen een aantal frappante dingen naar boven zoals het feit dat ongeveer 15 procent van de zelfstandige ondernemers in België in grote nood verkeert. We hebben zelf in 2010, in een ander kader, namelijk het kader van het Europees jaar van de bestrijding van de armoede, ingezet op deze problematiek. Met de ervaring die wij hebben opgedaan en de elementen die we kennen, is het belangrijk te vermelden dat naast de externe factoren, zoals de concurrentiedruk, het ontbreken van voldoende managementkennis en ontoereikende kennis over regels en wetgeving, ook het onbezonnen zakendoen als oorzaken worden aangehaald. Dat brengt ons in een heel ander kader en bij een heel andere problematiek, namelijk die van de starters. We hebben al een hele weg afgelegd om de administratieve drempels om te kunnen starten, te verlagen, maar soms is het goed dat men niet te snel start. Als men dat onbezonnen doet, kan men daar vrij snel de rekening voor gepresenteerd krijgen, zijnde een faillissement en armoede.

Dit toont aan dat we ons huidige beleid inzake het versterken van ondernemerschap in het onderwijs en inzake professionalisering van kandidaat-starters en starters tout court, moeten voortzetten en waar nodig de effectiviteit ervan verbeteren. Het is dus goed dat er een studie is. Ze schuift een aantal frappante cijfers naar voren. Er zijn nog andere elementen, waarbij het onbezonnen starten niet uit het oog mag worden verloren.

We hebben in het verleden al gesproken over de maatregelen die de Vlaamse Regering reeds heeft genomen om gefailleerde zelfstandigen of zelfstandigen in moeilijkheden bij te staan. De maatregelen bevatten twee delen: het preventieve gedeelte en het curatieve gedeelte. Over het preventieve gedeelte hebben we hier al van gedachten gewisseld.

Voor de starters die bij het begin van een onderneming staan, moet een professionele bedrijfsvoering worden gestimuleerd. Naast een aantal reeds bestaande initiatieven, zoals de Vlaamse Startersdag, de beurs Ondernemen en enkele EFRO-projecten (Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling) spelen de nieuwe impulsen in het Actieplan Ondernemerschap voor prestarters hier gericht op in. Dat is het preventieve gedeelte van bij de start.

In het verleden hebben we hier ook al gesproken over preventief bedrijfsbeleid. Dat is nog eens aan bod gekomen naar aanleiding van een vraag van de heer Crombez over een studie van UNIZO. Daar kwamen toen nogal wat reacties op. Het is de bedoeling te bekijken hoe we de preventieve hulp kunnen uitbreiden zonder het negatieve aspect mee te nemen van 'big brother is watching you'. In de mate dat je nog kunt ingrijpen als er bijvoorbeeld nog een positief eigen vermogen is, is er nog redding. Als je vaststelt dat er geen redding meer is, rest enkel begeleiding naar het faillissement.

Ondernemers kunnen via www.kijknaaruonderneming.be een screening krijgen van hun financiële gezondheid, subsidies krijgen voor de opmaak van een doorstartplan en begeleiding krijgen bij de implementatie ervan. We moeten blijven inzetten op het preventieve gedeelte. We moeten voortwerken aan deze initiatieven, zoals preventief bedrijfsbeleid, om zeer snel tot detectie over te gaan van ondernemingen in moeilijkheden en die ook te helpen met instrumenten zoals www.kijknaaruonderneming.be.

Wat het curatieve gedeelte betreft, werd op 18 december 2009 een subsidie verleend aan de vzw Zenitor van maximaal 199.316 euro, of 80 procent van de projectkosten, voor de uitbouw van het contact- en informatiepunt Tussenstap. Vlaamse ondernemers in nood kunnen kosteloos een beroep doen op Tussenstap voor vragen in verband met bedreigingen voor het voortbestaan van hun zaak, een gedwongen stopzetting van hun onderneming en knelpunten die specifiek zijn voor tweedekansondernemers.

Deze ad-hocprojectfinanciering dient voornamelijk voor het waarmaken van een permanent aanspreekpunt voor ondernemers in nood, de uitbouw van een kenniscentrum en het ondersteunen van intermediairen en beleidsmakers bij het benaderen van deze doelgroep. Dit project heeft een duurtijd van twee jaar, is gestart op 1 januari 2010 en loopt tot 31 december 2011. De vzw verwerkte in de eerste drie kwartalen van 2010 reeds 930 persoonlijke hulpvragen.

Daarnaast kan vanaf 2 november 2010 iedereen die ooit een faillissement meemaakte als ondernemer, zowel werkenden als niet-werkenden, bij Tussenstap terecht om kosteloos een nieuwe start grondig voor te bereiden. Tussenstap biedt hiertoe acht uur coaching aan. In afspraak met de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) komt wie klaar is voor een nieuwe start als ondernemer, in aanmerking voor het project 'ondernemen werkt'. Wie als werknemer aan de slag wil, geniet eveneens van VDAB-begeleiding. Dit oriënterend traject van Tussenstap wordt financieel ondersteund door het ESF-agentschap (Europees Sociaal Fonds).

Ik ben ervan overtuigd dat we op dit moment optimaal moeten inzetten op de bestaande mogelijkheden en ondersteuning die vanuit federale en Vlaamse hoek wordt aangeboden. Een Vlaamse faillissementsverzekering naast de reeds bestaande federale verzekering lijkt me dan ook niet aangewezen. Vanuit Vlaanderen trachten we wel aan één van de werkpunten van de federale faillissementsverzekering, met name de bekendheid van de maatregel bij de ondernemers, tegemoet te komen door de informatie met betrekking tot de faillissementsverzekering te integreren in de communicatie die het Agentschap Ondernemen voert.

Het sociaal vangnet voor zelfstandigen is inderdaad voor verbetering vatbaar – en dan druk ik me voorzichtig uit –, maar ik zie niet meteen mogelijkheden voor het oprichten van een Vlaams steunfonds voor gefailleerde zelfstandigen. Dat is wat mij betreft nu niet aan de orde.

In de situatie waar de federale collega's zich nu bevinden, werden specifieke gesprekken over dit thema niet georganiseerd. Op ambtelijk niveau is er wel goede samenwerking, in die zin dat de instrumenten van elke overheid worden gecommuniceerd aan de zelfstandigen. Ik weet dat vooral de minister bevoegd voor het sociaal statuut van de zelfstandigen vanuit deze bevoegdheid de problematiek goed opvolgt en maatregelen ontwikkelt, zoals vrijstellingsmogelijkheden voor sociale bijdragen.

Voorzitter, collega's, de problematiek van armoede bij de zelfstandigen neem ik ter harte. Mevrouw Turan kijkt uit naar de fiches. In de mate dat die kunnen worden vrijgegeven, wil ik dat bekijken. Minister Lieten is coördinerend minister, maar ook ik word aangemoedigd om in deze materie initiatieven te nemen. Er zijn er al genomen. We verbeteren bepaalde initiatieven of instrumenten. Ik heb verwezen naar het preventief bedrijfsbeleid in afspraak met de sociale partners. Als er voldoende argumenten zijn en nood is voor bijkomende instrumenten, wil ik die gerust meenemen. De instrumenten die de heer Deckmyn heeft aangehaald, namelijk een Vlaamse faillissementsverzekering en een Vlaams steunfonds voor gefailleerde zelfstandigen, is niet onmiddellijk aan de orde.

Voorzitter, over het onderwerp van uw vraag hebben we vorige week gesproken, namelijk de vzw die in het verleden initiatieven heeft genomen en goed werk heeft geleverd, en zich opzijgezet voelde. Dat was niet mijn intentie. Ik zou daar de nodige communicatie voor doen. Ik zal nakijken of dat inmiddels al is gebeurd. Mocht het niet zo zijn, dan zal ik dat zeker nog doen. Ik had van u begrepen dat deze mensen wat geschoffeerd waren.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

De heer Johan Deckmyn: Minister-president, ik dank u voor het antwoord. Het zal u misschien verbazen, maar ik ben de eerste om toe te geven dat ik deels tevreden ben dat de armoede bij zelfstandigen als problematiek wordt aangehaald in de beleidsnota en de beleidsbrieven van de minister-president.

De studie die we nu hebben gezien, is alarmerend. Ik wil van de gelegenheid gebruikmaken om te zeggen, hoewel het misschien een open deur instampen is, dat iemand die failliet gaat in Vlaanderen, meestal per definitie het stigma van fraudeur of iets dergelijks krijgt opgekleefd. Dat is jammer. Het leidt tot schaamte en tot het verbergen van de armoede. We moeten daar bijzonder veel aandacht voor hebben.

Ik ben blij dat ook de collega's aanvoelen dat er weliswaar initiatieven worden genomen, maar dat extra maatregelen toch belangrijk kunnen zijn. Wat mij betreft, kan het beter. Dit geldt zeker voor de communicatie in verband met de bestaande maatregelen.

Ik ben blij dat de minister-president het verband met het onderwijs heeft gelegd. Daarover zijn in het verleden al vragen om uitleg gesteld. Ik vind dat er meer initiatieven moeten worden genomen. De wisselwerking tussen het onderwijs en de wereldwereld is klein. Bovendien ontstaan nu soms misverstanden. Mensen die eventueel geschikt zouden kunnen zijn om zelfstandige initiatieven te nemen, krijgen soms schrik. Dat is zeker een aandachtspunt, maar dan misschien veeleer voor de minister van Onderwijs.

Naast de Belgische faillissementsverzekering is een Vlaamse faillissementsverzekering blijkbaar niet aan de orde. Ik vind dat jammer. Failliet gaan, is geen schande. Iedereen, ook een zelfstandige die failliet gaat, verdient een tweede kans.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Ik wil kort ingaan op iets wat mevrouw Turan heeft gezegd. Volgens haar moet iemand lid van UNIZO zijn om bij Tussenstap te kunnen aankloppen.

Volgens mij klopt dit niet. Ik denk niet dat enkel de leden van UNIZO een beroep op Tussenstap kunnen doen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Güler Turan tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de reconversie van Opel Antwerpen - 842 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Voorzitter, we hebben allemaal het aangekondigde einde van Opel en de voorgeschiedenis ervan gevolgd. Sinds 15 december 2010 is dit einde een feit. De laatste auto is buitengerold. De productie is gestopt. Op dit ogenblik wordt de fabriek onderhouden in afwachting van de ontmanteling van de apparatuur en de verkoop die in maart 2011 zou plaatsvinden. Die veiling wordt nu overal aangekondigd. Eerder hebben de Vlaamse overheid en het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen samen beslist dat het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen het initiatief zou nemen deze gronden over te nemen.

Het is de laatste tijd opmerkelijk stil over de site van Opel. Dit neemt niet weg dat het belangrijk is en blijft de overname van de gronden door het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen zo goed mogelijk te faciliteren en zo snel mogelijk tot stand te brengen. Op die manier kan een belangrijke stap in de reconversie van de industriële activiteiten op de site worden gezet en kan de Vlaamse overheid hier een greep op houden.

Op 28 oktober 2010 heeft de minister-president zich voor het laatst over dit dossier uitgesproken. Hij heeft toen onder meer verklaard dat 31 december 2010 voor de reconversie van de site een belangrijke datum zou worden. Dit lijkt me dan ook het juiste moment om een paar vragen te stellen.

Minister-president, hoe staat het met de onderhandelingen tussen General Motors (GM) en het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen over de verkoop van de gronden en de gebouwen op de site? Vormt de mogelijke verkoop van de productieapparatuur in maart 2011 geen belemmering voor een investeerder uit de automobielsector? In welke mate slaagt de reconversiegroep erin investeerders warm te maken voor een duurzame ontwikkeling op deze site? Wat zijn de werkzaamheden van de reconversiegroep? In feite hebben we daar geen informatie over. U hebt in verband met dit dossier al veel stappen gezet, spijtig genoeg niet met de verhoopte afloop. We willen blijven inzetten op de stappen die u nog moet nemen om een nieuwe ontplooiing op deze gronden mogelijk te maken. Ziet u op dit vlak mogelijkheden?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, ik zal even de meest actuele stand van zaken schetsen. Ik heb in de loop van deze dag namelijk nog bepaalde contacten gehad. De vraag is echter waar we precies staan.

Zoals al eerder is toegelicht, zijn er een aantal contacten tussen het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen en Opel of GM geweest. Het gaat hier om de verwerving van de gronden, een belangrijk element in de herontwikkeling en in de zoektocht naar industriële partners. Op 21 december 2010 hebben mijn kabinet, het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen en de burgemeester van Antwerpen overleg gepleegd over wat de komende weken zouden kunnen brengen.

Ik steek niet onder stoelen of banken dat ik het verwervingsproces van de gronden tergend traag vind verlopen. Om die reden is afgesproken dat het Gemeentelijk Havenbedrijf

Antwerpen vandaag of ten laatste morgen een brief zal versturen die mijn volledige steun geniet. In die brief wordt vermeld dat op 19 oktober 2010 al een eerste schrijven is vertrokken waarin uitdrukkelijk naar artikel 10 van de overeenkomst van 1 december 1965 is verwezen. Dit artikel regelt het optie- en voorkeepsrecht. Er staat ook in dat het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen op uiterlijk 25 januari 2011 een antwoord van GM verwacht. In dat antwoord moet staan wat de door GM voorgestelde prijs is om de gronden te vermelden. Tot slot staat in die brief dat we, indien we voor 25 januari 2011 geen antwoord hebben ontvangen, de nodige stappen zullen zetten om samen met experts en de nodige juridische ondersteuning deze zaak verder langs de gerechtelijke weg aan te pakken.

Ik kan me, om het voorzichtig uit te drukken, niet van de indruk ontdoen dat GM dit dossier niet echt op een urgente wijze behandelt.

Op de site zijn nog een honderdtal werknemers aan het werk. Zij staan in voor het onderhoud en voor de verdere aanpak van de infrastructuur. GM heeft de machines in Londen te koop aangeboden.

Mijn kabinet heeft vanuit China de vraag gekregen of ik er niet voor kan zorgen dat ze het geheel naar China kunnen verslepen en daar weer opbouwen en of er daarvoor financiële ondersteuning kan worden verleend. Ik vind het voortvarend van die Chinezen te veronderstellen dat ik me hiertoe zou lenen.

Er zijn twee ernstige kandidaten in de grond geïnteresseerd. Beide denken eraan daar activiteiten te ontplooien. Het belangrijkste punt is dat we de gronden nu zo snel mogelijk moeten verwerven.

De reconversiegroep is, samen met het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (F.I.T.) en met alle andere actoren, nog steeds koortsachtig op zoek naar kandidaat-investeerders. Het feit dat we geen eigenaar van de grond zijn, vormt echter een belangrijke hindernis. Dit is een hinderpaal in de onderhandelingen met kandidaat-investeerders. Er hebben zich echter toch twee kandidaten aangediend die de grond willen kopen. We hebben het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen gevraagd in welke mate het de bedoeling is eerst alles zelf te verwerven en dan door te schuiven.

Dit is de stand van zaken. Het belangrijkste is dat de brief, waarvan ik de inhoud heb toegelicht, zal vertrekken en dat er zich twee ernstige kandidaten hebben aangediend. We moeten nu afwachten hoe GM hierop zal reageren.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Ik dank de minister-president voor zijn antwoord. Na het einde van het Opel-tijdperk trachten we met deze commissie de mogelijkheden en de tewerkstellingskansen van de arbeiders van Opel te verbeteren. In het licht van de vergrijzing en van de stille heropleving van de conjunctuur zorgen de kwaliteitsvolle productiviteit en de ervaring van deze werknemers er hopelijk voor dat het sociaal bloedbad beperkt kan blijven. Ik druk me voorzichtig uit. De outplacement is nog niet ten einde. Op 15 december 2010 is er bovendien een nieuwe groep werklozen bij gekomen.

Het is nu aan de minister-president om, binnen zijn beperkte mogelijkheden, de gronden te laten verwerven en hierop nieuwe productiviteit te laten ontstaan. Er zal een aanmaning worden verzonden. Indien we gerechtelijke stappen zouden zetten, weten we echter dat we voor een bepaalde periode zijn vertrokken. Dat zou voor de tewerkstellingsmogelijkheden in de Antwerpse haven geen goede zaak zijn.

Minister-president, er zijn blijkbaar twee ernstige kandidaten. Ik vraag u niet hun identiteit prijs te geven. Ik vraag me enkel af om wat voor activiteiten het net gaat en over hoeveel tewerkstellingsplaatsen we ongeveer praten. Het gaat om een toplocatie. In de logistieke sector is iedereen geïnteresseerd. Dat is niet direct wat we daar willen zien verschijnen. Kunt u hierover op dit ogenblik wat meer informatie geven?

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Minister-president, u hebt er ons in deze commissie ooit voor gewaarschuwd dat GM de gronden misschien zou willen opsplitsen en vervolgens in die vorm verkopen. Uit uw antwoord blijkt dat dit gevaar nog niet is geweken. Kunt u dit bevestigen of ontkennen?

U hebt eveneens vermeld dat er twee kandidaten zijn. Kunt u ons zeggen in welke sector die kandidaten actief zijn? Gaat het om industriële spelers? Het lijkt me een goede zaak op die site opnieuw industriële activiteiten te laten plaatsvinden. De toegevoegde waarde van industrie lijkt me een stuk hoger dan die van logistiek.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Ik deel de bekommernis die hier is geuit. GM zou het terrein kunnen verkavelen en in stukken verkopen. Het is net om die reden dat het onderhoud met het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen heeft plaatsgevonden en dat is besloten die brief te versturen.

Als ik de identiteit van de kandidaat-investeerders bekendmaak, zijn ze misschien niet langer geïnteresseerd. Een kandidaat komt uit de logistieke sector. De andere kandidaat is veeleer op industriële activiteiten gericht.

Ook op dit vlak deel ik de bezorgdheid van de commissie. Een logistieke kandidaat is een zeer waardevolle investeerder met zekere toekomstkansen. Zoals de heer Watteeuw heeft verklaard, verschilt het aantal arbeidsplaatsen en de toegevoegde waarde per arbeidsplaats natuurlijk tussen industriële en logistieke activiteiten. We moeten hier rekening mee houden.

Mevrouw Turan heeft natuurlijk gelijk. Indien we in een gerechtelijke procedure zouden stappen, zouden we voor een tijdje weg zijn. Beide kandidaten hebben zich echter ook rechtstreeks tot GM gericht. Het is ook mogelijk dat GM zich tot hen heeft gericht. In elk geval kunnen we in een zeer delicate positie terechtkomen.

Een Belgische of Vlaamse groep zou een bod kunnen uitbrengen. Indien het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen dit bod te hoog vindt, komen we in een rare situatie terecht. Dit betekent immers dat het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen misschien boven zijn eigen prijs moet gaan. De grootste aandeelhouder is echter de stad Antwerpen. De besteding van die gelden zou dus allerlei effecten hebben.

Artikel 10 stelt dat experts uiteindelijk de prijs vastleggen. Het blijft echter een zeer delicate situatie op verschillende fronten. Ik hoop dat de brief GM duidelijk zal maken dat het lang genoeg heeft geduurd en dat het moet vooruitgaan.

We hebben twee kandidaat-investeerders. We moeten zien wat het uiteindelijk wordt. We stellen echter vast dat we in eerste instantie een industriële partner zoeken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Güler Turan tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de werkbaarheidsgraad voor zelfstandige ondernemers - 844 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Voorzitter, ik heb minister Muylers voor het kerstreces ook al een vraag om uitleg over de werkbaarheidsgraad voor werknemers en zelfstandige ondernemers gesteld.

Eind december 2010 is de werkbaarheidsmonitor voor zelfstandige ondernemers gepubliceerd. De criteria voor en de bevraging van de zelfstandigen is eigenlijk identiek aan die van de werknemers. De nulmeting voor zelfstandigen is wel pas in 2007 begonnen. Toen bedroeg de werkbaarheid 47,7 procent. De cijfers voor 2010 tonen aan dat de werkbaarheidsgraad voor de zelfstandige ondernemers in Vlaanderen tussen 2007 en 2010 stabiel is gebleven en nu 48 procent bedraagt.

Uit de recente cijfers blijkt dat een grote groep ondernemers gemotiveerd is om aan de slag te gaan en veel leerkansen ervaart. Er zijn echter veel zelfstandige ondernemers die werkstress en problemen met de combinatie van werk en gezin ervaren. Ook per sector zijn grote verschillen merkbaar.

We kunnen niet voldoende benadrukken dat de balans tussen werk en privé sfeer bijkomende aandacht verdient. Het aantal zelfstandige ondernemers dat deze balans als acuut problematisch ervaart, is tussen 2007 en 2010 met 1 procent toegenomen. Op zich lijkt dit niet veel. De vooropgestelde doelstelling de werkbaarheidsgraad met gemiddeld 0,5 procent per jaar verhogen, is niet gehaald. In de omgekeerde zin is de acuut problematische ervaring wel met 1 procent toegenomen.

Doelstelling 10 van Pact 2020 is duidelijk. De werkbaarheid van werknemers en zelfstandigen moet elk jaar met 0,5 procentpunt stijgen. De werkbaarheidsgraad voor werknemers moet tot minstens 60 procent stijgen. Voor zelfstandigen is dat wat vaag gehouden. Het moet zo dicht mogelijk bij 55 procent zijn. Dit impliceert dat voor de afzonderlijke werkbaarheidsdimensies in 2020 hogere groeicijfers moeten worden gescoord. Verder moet bijzondere aandacht aan vrouwen, kansengroepen en bijzondere gezinssituaties worden geschonken.

De SERV zou een aantal beleidssuggesties naar voren brengen. Ik denk dat ik het resultaat hier bij me heb. Dit advies dateert van 15 december 2010. Ik ben enigszins teleurgesteld. Eigenlijk gaat het gewoon om een weergave van de cijfers. Ik had meer beleidsopties, keuzes en sturing verwacht. Misschien had ik hier wel te veel van verwacht. Het gaat eigenlijk enkel om een weergave van de inhoud van het informatiedossier van de Stichting Innovatie & Arbeid.

Minister-president, u hebt dit punt ook in uw beleidsnota opgenomen. Het problematisch onevenwicht tussen arbeid en gezin bij zelfstandige ondernemers verdient een plaats op de beleidsagenda. U zult het me dan ook niet kwalijk nemen dat ik u hierover een aantal vragen stel.

De SERV is hier niet erg uitvoerig op ingegaan. Hoe evalueert u de resultaten van de werkbaarheidsmonitor voor zelfstandige ondernemers in 2010? Hoe zult u doelstelling 10 van het Pact 2020 nastreven? U weet dat hiervoor nood is aan een inhaalbeweging in het groeiritme die we sinds 2007 niet hebben gehad. Hoe zult u de werkbaarheid van zelfstandige ondernemers in de komende maanden hoger op de beleidsagenda plaatsen? Welke maatregelen mogen we dit jaar nog verwachten?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, ik neem mevrouw Turan niets kwalijk. Ze mag van mij nog veel verwachten.

Ik zal eerst een aantal zaken duiden en wat cijfergegevens meegeven. Wat de werkbaarheid betreft, zijn de doelstellingen van Pact 2020 duidelijk. Ik citeer: “Zowel de werkbaarheid van werknemers als van zelfstandigen groeit jaarlijks minstens met gemiddeld 0,5 procentpunt. De werkbaarheidsgraad verhoogt daardoor voor werknemers tot minstens 60 procent in 2020 en komt voor zelfstandigen in 2020 zo dicht mogelijk bij 55 procent. Dit impliceert dat voor de afzonderlijke werkbaarheidsdimensies, psychologische vermoeidheid, welbevinden op het werk, leermogelijkheden en werk-privébalans, hogere groeicijfers gescoord worden.

Bijzondere aandacht gaat naar vrouwen, kansengroepen en bijzondere gezinssituaties. Hiertoe wordt in het algemeen gestreefd naar een betere afstemming tussen arbeid en gezin.”

Vraag is: waar staan we nu? Uit de SERV-studie waar u naar verwijst, blijkt dat in vergelijking met 2007 de werkbaarheidsgraad voor zelfstandigen in 2010 ongeveer gelijk is gebleven. Van alle zelfstandige ondernemers heeft 47,8 procent in 2010 werkbaar werk, zoals u hebt aangehaald. In 2007 was dat 47,7 procent. Deze zelfstandige ondernemers zijn niet psychologisch vermoeid door hun werk, ze hebben een job die hen motiveert en voldoende leermogelijkheden biedt. De balans werk-privé is in evenwicht.

Voor werknemers is er tussen 2008 en 2010 wel een vooruitgang vastgesteld van 54,1 naar 54,3. Dat is te beperkt willen we in 2020 voldoen aan de bepalingen van het Pact 2020, maar voor psychologische vermoeidheid is zo'n kleine vooruitgang toch wel belangrijk.

Ik betreur dat de werkbaarheid in 2010 niet significant verbeterd is ten opzichte van 2007. We moeten daar niet smalletjes over doen. Een argument dat misschien wel steek houdt, is dat we moeten vaststellen dat de monitoring is uitgevoerd in een economisch minder gunstige periode, en dat heeft zeker zijn invloed gehad op de werkbaarheidsdimensie, en dan zeker de psychologische vermoeidheid.

Positief is dat resultaten op het gebied van werkdruk significant zijn verbeterd. Toch zijn het globaal genomen geen gunstige resultaten. We moeten duidelijk conclusies trekken.

Uit de monitoring blijkt duidelijk dat de dimensies psychische vermoeidheid en werk-privébalans het meest problematisch zijn. Omdat deze werkbaarheidsdimensies ook in 2007 al het meest problematisch waren, ben ik van mening dat daar in eerste instantie zwaar aan moet worden gewerkt. Je kunt wel verwijzen naar de economische crisis, maar in 2007 was dat al problematisch. We mogen daarbij de andere werkbaarheidsdimensies niet uit het oog verliezen.

Hoe zullen we erin slagen om in 2020 te geraken waar we ons met zijn allen toe verbonden hebben? We moeten ons zeker wat meer focussen op de grootste pijnpunten: de psychische vermoeidheid en de werk-privébalans van de zelfstandige ondernemers. Daar zit het grootste probleem, met respect voor de andere aspecten. Voor het verbeteren van die balans bij werknemers met kinderen ben ik ervan overtuigd dat het aanbieden van voldoende en flexibele kinderopvang een belangrijke hefboom kan zijn. Momenteel worden voorbereidingen getroffen voor een nieuw decreet Kinderopvang, zoals aangekondigd is in het regeerakkoord. Het is de bedoeling dat het nieuwe decreet vanaf 2013 operationeel zal zijn. Minister Vandeurzen met zijn administratie, mijn administratie en de sociale partners zullen daar verder werk van maken.

In het SERV-advies wordt het verbeteren van de bedrijfsvoering gesuggereerd als middel om de psychische vermoeidheid tegen te gaan. Het verbeteren van de bedrijfsvoering maakt al enkele jaren onderdeel uit van het economisch beleid van de Vlaamse overheid met maatregelen zoals de peterschapsprojecten, de kmo-portefeuille, het vroegere Budget voor Economisch Advies, en het stimuleren van ondernemerschap in het onderwijs. Vanaf dit jaar zal er eveneens van start worden gegaan met de adviesmaatregel voor prestarters. Dit moet er ook voor zorgen dat de starter beter gewapend is bij de opstart. Hoe beter men gewapend is bij de start, hoe minder de psychische vermoeidheid zal toeslaan of hoe beter men daartegen gewapend is.

De SERV suggereert dat de tijdsdruk bij zelfstandige ondernemers moet worden aangepakt en dat de barrières voor het werken in flexibele ondernemingsvormen weggewerkt moet worden. Hier is echter een verdere analyse nodig om inzicht te krijgen in de specifieke noden en om die dan te kunnen beantwoorden. Mijn administratie zal deze diepgaandere analyse voor haar rekening nemen en daarbij een beroep doen op expertise van de SERV en andere actoren.

Het regeerakkoord nodigt de sociale partners uit om een akkoord te sluiten over werkbaar werk. De sociale partners zijn inmiddels gevraagd na te denken over de mogelijkheden op vlak van werkbaarheid. Willen ze een akkoord? Kunnen ze dat bereiken? Nu de federale collega's duidelijk hebben gemaakt dat sociale partners nog akkoorden kunnen afsluiten, hoop ik dat de Vlaamse sociale partners daartoe worden gestimuleerd.

Met het recente SERV-advies over de werkbaarheid van zelfstandigen, is het uiteraard aangewezen dat de sociale partners in hun analyse en aanpak inzake werkbaarheidsakkoord ook de specifieke problematiek van de zelfstandige ondernemers meenemen. Het Agentschap Ondernemen zal actief meewerken aan de verspreiding van de toolkit werkbaar werk van de Stichting Innovatie en Arbeid, door die, zodra die operationeel is, op te nemen in de verschillende communicatiekanalen, namelijk brochures, website, het Vlaams Ondernemerschapsbevorderend Netwerk, via infosessies en bij deelname aan beurzen.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Minister-president, ik dank u voor uw uitvoerig antwoord. Ik onthoud vooral dat u de cijfers evenzeer betreurt en dat u zich in de toekomst verder wilt inzetten voor en focussen op de twee grootste problemen om althans daar de barrières weg te halen. Ik zal dat voor u mee opvolgen.

We hadden nu een verbetering moeten vaststellen van 1,5 procent sinds 2007, dus 0,5 procent per jaar. We zijn maar met 0,1 procent vooruitgegaan. Als we over 2 jaar weer vaststellen dat we 0,1 procent vooruit zijn gegaan, dan zijn er ondertussen al 5 jaar voorbij en staan we nog niet verder. We zullen dat samen met u verder opvolgen. Ik hoop dat u, los van het overzicht dat u ons vandaag hebt gegeven, zich zult focussen op de barrières die er zijn.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■